

Veiligheid op de St. Jan

Leerlingen doen onderzoek naar
Veiligheid en Pesten op de St. Jan

Juni 2020

Onderzoekers: Tim, Nour-Hein, Jonathan, Job, Livius

Verslag: Kim Zijlstra

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Sociale interactie	4
3. Uitkomst sociale veiligheid	9
<i>Achtergrond van de geïnterviewde kinderen</i>	9
<i>Hoe kinderen en leerkrachten sociale veiligheid in de klas ervaren</i>	9
4. Pesten	11
<i>Achtergrond van de geïnterviewde kinderen</i>	11
<i>Wat kinderen vertellen over pesten</i>	11
5. Conclusie en aanbevelingen	14
<i>Sociale interactie</i>	14
<i>Pesten</i>	14
<i>Conclusie</i>	14
<i>Aanbevelingen</i>	14
6. Bijlagen	16
<i>Bijlage 1: Interviewleidraad veiligheid</i>	16
<i>Bijlage 2: Interviewleidraad pesten</i>	20
<i>Bijlage 3: Gedragscodes ethiek</i>	22
<i>Bijlage 4: Zo gaan we met elkaar om op de St. Jan</i>	23

1. Inleiding

In het schooljaar 2019-2020 hebben 5 leerlingen uit groep 8 onderzoek gedaan naar veiligheid en pesten op de St. Jan. Dit onderzoek is in 2012-2013 voor het eerst uitgevoerd in samenwerking met Stichting Alexander. Het onderzoek is vorig jaar herhaald en dit jaar opnieuw uitgevoerd in een 'slankere' versie. De meetpunten waren dit jaar: sociale veiligheid en pesten. Zo wordt telkens bekeken hoe het ervoor staat met de (sociale) veiligheid op school.

Op de St. Jan vinden we het belangrijk om kinderen te betrekken bij onderzoek. Daarom zijn voor dit onderzoek 4 leerlingen uitgekozen plus een back-up-leerling, allemaal uit groep 8. Voorafgaand aan het onderzoek kregen de leerlingen een uitleg over het onderzoek, werden de interviewvragenlijsten van 2012-2013 bekeken en hebben de leerlingen geoefend met het houden van een interview. De leerlingen hebben tweetallen gemaakt en ieder tweetal kreeg een map met de interviewvragenlijsten (zie bijlage 1 en 2). Ook kregen zij een gedragscode mee waarin staat aan welke ethiekcodes je je moet houden bij het afnemen van een interview (zie bijlage 3).

In dit verslag zijn de resultaten van het onderzoek te lezen (hoofdstuk 2 en hoofdstuk 4). Om meer inzicht te krijgen in de sociale veiligheid en pesten gingen de onderzoekers meerdere kinderen uit alle jaargroepen interviewen. Met een interview kan namelijk meer informatie verkregen worden en is het mogelijk om bij onduidelijke antwoorden door te vragen. Ook een aantal leerkrachten zijn bevraagd over de sociale veiligheid in de klas. In hoofdstuk 3 zijn de uitkomsten van de interviews over de sociale veiligheid in de school/klas te lezen. In hoofdstuk 4 kun je lezen wat de kinderen zeggen over pesten. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 het onderzoek kort samengevat en worden er enkele adviezen gegeven om de St. Jan nog veiliger en prettiger te maken.

2. Sociale interactie

Hieronder worden de resultaten weergegeven van de vragenlijst over sociale interactie, ingevuld door de groepen 3 t/m 7. Per vraag staat aangegeven hoeveel jongens (j) en meisjes (m) ja, nee of een beetje hebben geantwoord.

In de klas is het gezellig.

groep	ja	j	m	nee	j	m	een beetje	j	m
3a	5	2	3				1	1	
3b	3	1	2				2	2	
4a	5	2	3						
4b	4	2	2				1		1
5a	4	2	2						
5b	4	2	2				1		1
6a	5	2	3						
6b	5	2	3						
7a	5	3	2						
7b	5	2	3						
Totaal	45			0			5		

Je juf of meester gaat goed om met de kinderen.

groep	ja	j	m	nee	j	m	een beetje	j	m
3a	5	2	3				1	1	
3b	4	2	2				1	1	
4a	5	2	3						
4b	5	2	3						
5a	4	2	2						
5b	4	2	2				1		1
6a	5	2	3						
6b	5	2	3						
7a	5	3	2						
7b	5	2	3						
Totaal	47			0			3		

De regels in de klas zijn voor iedereen hetzelfde.

groep	ja	j	m	nee	j	m	een beetje	j	m
3a	6	3	3						
3b	1	1					4	2	2
4a	3		3				2	2	
4b	2	1	1				3	1	2
5a	3	2	1				1		1
5b	3	1	2	1	1		1		1
6a	4	2	2				1		1
6b	4	2	2				1		1
7a	5	3	2						
7b	3	1	2				3	2	1
Totaal	34			1			16		

De juf of meester houden zich zelf ook aan de regels.

groep	ja	j	m	nee	j	m	een beetje	j	M
3a	5	2	3				1	1	
3b	5	3	2						
4a	3	2	1				1		1
4b	5	2	3						
5a	4	2	2						
5b	4	1	3				1	1	
6a	5	2	3						
6b	3	1	2				2	1	1
7a	4	2	2				1	1	
7b	5	2	3						
Totaal	43			0				4	

De juf of meester luistert goed naar de kinderen.

groep	ja	j	m	nee	j	m	een beetje	j	m
3a	5	2	3				1	1	
3b	3	1	2	1	1		1	1	
4a	4	2	2						
4b	4	2	2				1		1
5a	4	2	2						
5b	4	1	3				1	1	
6a	5	2	3						
6b	5	2	3						
7a	5	3	2						
7b	5	2	3						
Totaal	44			1			4		

Wat moet een juf of meester doen, zodat kinderen het leuk vinden om naar school te gaan?

3a	- leuke lessen geven - het is al leuk - verhaal samen - grappig doen – aardig doen
3b	- spelletjes, geen pesten – spelletjes – leuke lessen geven – spelletjes – spelletjes, minder gepest
4a	- als het gezellig is – wat ze gewoon doet – niks, ze doen het al goed – dat we een spel gaan spelen
4b	- niks, want het is al leuk – ze doet het goed – iets vaker pauzeren tijdens de toetsen – grappig zijn
5a	- het is al leuk, alleen dat we elke dag mogen voetballen – niks, ik vind het al gezellig
5b	- soms ook spelletjes doen – het werken leuk maken – iets minder streng zijn – wat langer eten in de klas – vaker knutseldingen en beweegdingen of spelletjes
6a	- grapjes maken, leuke dingen doen en niet superstreng zijn – leuke lessen geven, soms grappen maken en het goed doen – aardig, niet te streng, ook soms leuke dingen – leuke dingen, lief zijn, behulpzaam zijn – leuk maken en ons nieuwe dingen leren
6b	- lief doen, niet heel streng zijn, er iets aan doen als er gepest wordt – ik vind dat ze niet hoeft te veranderen, ze is leuk zoals ze is – zo blijven – niet te snel boos worden en het gezellig maken in de klas – soms een grapje maken of een spelletje spelen
7a	- als kinderen hard hebben gewerkt dan een spelletje doen – meer spelletjes spelen – elke dag stiltebal spelen – iedere dag creatief
7b	- niet teveel saaie dingen doen zoals leren, maar minstens 1x per dag iets wat leuk is – meer spelletjes spelen, want leuk leren helpt mij om het goed te doen – meer spelletjes – bijvoorbeeld als jullie het goed doen, krijgen jullie een spel – spelletjes, aardig, beloningen, niet streng

Wat moet een juf of meester juist NIET doen, omdat het anders niet leuk is in de klas?

3a	- als ze een beetje boos is op iemand - geen leesles geven – geen saaie dingen doen
3b	- geen stomme lessen geven – nakijken weektaak nakijken mee naar buiten – minder streng
4a	- zeggen nooit meer feestdagen vieren – niet schreeuwen
4b	- als iemand pijn heeft iets beter helpen – nooit stoppen met rekenen – streng zijn – zo streng doen – heel streng zijn
5a	- gemeen doen – meer kinderen – iemand eruit sturen -
5b	- nooit iets leuks doen – heel streng zijn – de hele klas straffen als een paar personen het hebben gedaan – ze doet niet zoveel spelen – te lang uitleggen
6a	- superstreng zijn, veel straf geven – altijd serieus zijn, nooit grappen maken – altijd laten leren, altijd streng – heel streng zijn, niet laten uitpraten – stom en gemeen doen
6b	- heel snel boos worden, kinderen met problemen laten zitten – ze doet alles al leuk en goed – niet zo blijven – heel streng zijn
7a	- niks, ik vind het wel goed zo – niks, ze doen alles goed – alles is oké
7b	- de overblijftuf moet niet zo schreeuwen – niet meteen eruit, waarschuwing – snel straf geven, heel streng zijn, alleen maar lessen

Heb je nog tips voor juffen en meesters om het leuker te maken in de klas?

3a	- in de middag spelletjes spelen
3b	- minder pesten – spelletjes spelen – spelletjes, minder gepest – meer spelletjes
4a	- dat je meer mag kletsen – 20 minuten buitenspelen
4b	- dat je niet altijd stil moet zijn – meer spelletjes – iets vaker bewegspelletjes doen – langer buitenspelen
5a	- langer buitenspelen – zo blijven als je bent
5b	- meer creatief – creatieve tijd – meer tekenen – meer bladjes op een dag – met pennen schrijven
6a	- veel spelletjes doen in de klas – een beetje grappig zijn – nee, het is namelijk heel leuk – nee, omdat het leuk is in de klas – nee, het is al leuk
6b	- meer creatief – spelletjes, filmpjes, meer creatief – soms vaker creatief
7a	- meer creatief
7b	- meer spelletjes – minder straf, veel spelletjes

Interview leerkrachten over sociale interactie

***In de klas is het gezellig.**

- Ja, omdat we heel veel lachen en de kinderen kunnen goed met elkaar omgaan.
- Ja, omdat iedereen goed met elkaar omgaat.
- Ja, omdat iedereen elkaar helpt en goed omgaat met elkaar.
- Ja, omdat er goed wordt samengewerkt.
- Ja, omdat dan iedereen betrokken is.

***De kinderen komen graag naar school.**

- Ja, omdat ze vrolijk binnenkomen en ze vragen niet wanneer ze naar huis mogen.
- Ja, omdat ze enthousiast binnenkomen.
- Ja, omdat ze zich fijn voelen en het leuk vinden om te leren.
- Ja, omdat ze tijdens de COVID-19 crisis graag naar school wilden.
- Ja, omdat ze de sfeer heel leuk en goed vinden.

***De regels in de klas zijn voor iedereen hetzelfde.**

- Ja, omdat het anders oneerlijk is.
- Ja, omdat iedereen gelijk is.
- Ja, omdat de basisregels voor iedereen hetzelfde zijn.
- Ja, omdat ik niet meer zoveel hoeft te waarschuwen.
- Ja, omdat ik voor iedereen dezelfde regels heb.

***De juf of meester houdt zich zelf ook aan de regels.**

- Ja, omdat je het goede voorbeeld moet geven.
- Ja, omdat ik het goede voorbeeld moet geven.
- Een beetje, omdat ik links liep op de trap en meepraatte over een grapje.
- Een beetje, omdat je soms van iets af moet wijken en kijken wat beter werkt.
- Ja, omdat ik het goede voorbeeld moet geven.

***De kinderen vinden dat er goed naar hen geluisterd wordt.**

- Ja, omdat ik de tijd neem om naar hen te luisteren.
- Ja, omdat ze het belangrijk vinden dat er naar hen geluisterd wordt.
- Ja, omdat ik het hun vraag.
- Een beetje, omdat ik denk dat een paar kinderen iets graag willen zeggen, maar dat kan niet altijd.
- Ja, omdat ze de aandacht nodig hebben.

***Wat moet een juf of meester doen, zodat kinderen het leuk vinden om naar school te gaan?**

- Een goede band creëren – het kind moet zich veilig voelen – speelmomenten – lesactiviteiten doen die aan sluiten op het niveau van het kind.
- Kinderen moeten zich gezien voelen.
- Genoeg tijd om met elkaar te praten – kleine spelletjes – interessante lessen.
- Ik heb een basisregel voor de veiligheid dat je op tijd moet luisteren en op tijd aan elkaar moet aanpassen.
- Ik bied veel duidelijkheid, maar dan wissel ik soms af met spelletjes.

***Wat moet een juf of meester juist NIET doen, omdat het anders niet leuk is in de klas?**

- Zelf schreeuwen en niet luisteren naar de kinderen – onduidelijk zijn.
- Een negatieve sfeer negatief benadrukken.
- Je niet aan de regels houden en niet consequent zijn.
- Schreeuwen, want dan laat je eigenlijk onmacht zien en dat vindt de klas niet fijn. Het is één van de slechtste methodes.
- Schreeuwen en negatief zijn.

***Heb je nog tip voor juffen of meesters om het leuker te maken in de klas?**

- Zelf lol hebben in het juf of meester zijn.
- Het positieve benoemen en blijven lachen.
- Aan het begin van het jaar spelletjes spelen en tot het einde volhouden – naar de kinderen luisteren.
- Ik zou een klas als een voetbalteam benaderen. De zogenaamde 'betere', 'sterkere' kinderen meer input geven en de wat 'slechtere' spelers op de 'reservebank' zetten en kijken wat ze nodig hebben en wat ze leuk vinden.
- Veel gesprekken met de klas.

3. Uitkomst sociale veiligheid

Achtergrond van de geïnterviewde kinderen

In totaal zijn er 50 kinderen geïnterviewd, waarvan 23 jongens en 27 meisjes. In onderstaande tabellen staan de leeftijden van de kinderen weergegeven evenals de groep waarin zij zitten.

Leeftijd	Frequentie
4 jaar	0
5 jaar	0
6 jaar	7
7 jaar	9
8 jaar	9
9 jaar	9
10 jaar	13
11 jaar	3
12 jaar	0

Groep	Frequentie
Groep 1/2	0
Groep 3	11
Groep 4	10
Groep 5	9
Groep 6	10
Groep 7	10
Groep 8	0

Hoe kinderen en leerkrachten de sociale veiligheid in de klas ervaren

- ⇒ Kinderen vinden het over het algemeen gezellig in de klas, omdat ze vrienden in de klas hebben, omdat de leerkracht lief/aardig is en/of omdat ze leuke dingen doen/spelletjes spelen in de klas.
 - De leerkrachten vinden het gezellig in de klas, omdat iedereen goed met elkaar om gaat. Lachen, samenwerken, betrokkenheid en elkaar helpen worden hierbij ook genoemd.
- ⇒ De kinderen vinden over het algemeen, dat de leerkracht goed met hen omgaat, omdat zij/hij hen goed helpt en/of goed uitlegt.
 - De leerkrachten zeggen dat de kinderen graag naar school komen. Dat merken ze aan dat kinderen vrolijk en enthousiast binnenkomen, aangeven dat ze graag naar school wilden tijdens de COVID-19 crisis en de sfeer leuk en goed vinden.
- ⇒ De meeste kinderen vinden dat de regels voor iedereen hetzelfde zijn. De meerderheid van de kinderen die dat niet of een beetje vinden, geven aan dat ze dat vinden, omdat niet iedereen hetzelfde is en dingen voor het ene kind makkelijker/moeilijker is dan voor het andere kind.
 - De leerkrachten geven aan dat de regels voor iedereen hetzelfde zijn, omdat iedereen gelijk is en het anders oneerlijk zou zijn. Eén leerkracht geeft aan dat de basisregels voor iedereen hetzelfde zijn.
- ⇒ Over het algemeen vinden de kinderen dat de leerkracht zich zelf goed aan de regels houdt, omdat zij het goede voorbeeld moeten geven. Een paar kinderen vinden, dat de leerkracht zich een beetje aan de regels houdt, omdat:
 - “ze soms iets niet doet, wat ze wel heeft gezegd” of
 - “ze soms kinderen meer kansen geeft dan afgesproken” of
 - “omdat ze soms iets stiekem doet wat niet mag”
 - De leerkrachten die vinden dat ze zich goed aan de regels houden, vinden dat ze het goede voorbeeld moeten geven. De leerkrachten die zeggen zich een beetje aan de regels te houden, doen dit soms niet om praktische reden of om te kijken of iets anders beter werkt.
- ⇒ De meerderheid van de kinderen vinden dat de leerkracht goed luistert naar de kinderen. Een aantal kinderen geeft als reden, dat de leerkracht het kind laat uitpraten.
 - De leerkrachten hebben het idee dat kinderen vinden dat er goed naar hen geluisterd wordt, omdat zij/hij dat gevraagd heeft, de kinderen dat belangrijk vinden of de leerkracht er de tijd voor neemt. Eén leerkracht geeft aan dat het niet altijd kan, wanneer kinderen iets willen zeggen.

- ⇒ Veel kinderen vinden het al leuk op school. Wat leerkrachten nog kunnen doen om het leuker te maken, zijn leuke lessen geven, grapjes maken en vooral meer spelletjes spelen (eventueel als beloning).
 - Om het leuk op school te maken voor de kinderen, kunnen de leerkrachten, volgens de leerkrachten, het best investeren in het kind (band creëren, tijd om te praten, veiligheid en duidelijkheid) en goede, interessante lessen geven. Ook spelletjes spelen wordt genoemd.
- ⇒ Wat een leerkracht vooral NIET moet doen, is (te) streng zijn, saaie of stomme lessen geven, altijd serieus zijn, snel straf geven of de hele klas straf geven als een paar kinderen wat hebben gedaan.
 - Leerkrachten zeggen dat ze vooral NIET moeten: schreeuwen, negatief benaderen, inconsequent of onduidelijk zijn.
- ⇒ De volgende tips worden genoemd om het leuker te maken in de klas: - zorgen dat er minder gepest wordt in de klas, meer tijd voor buitenspelen, spelletjes en creatief bezig zijn.
 - Tips van leerkrachten voor leerkrachten: het positieve benoemen, lol hebben in het leerkracht zijn, spelletjes blijven spelen, met kinderen en de klas praten, 'sterkere' kinderen meer input geven.

4. Pesten

Achtergrond van de geïnterviewde kinderen

In totaal zijn er 10 kinderen geïnterviewd, waarvan 7 jongens en 3 meisjes. In onderstaande tabellen staan de leeftijden van de kinderen weergegeven evenals de groep waarin zij zitten.

Leeftijd	Frequentie
4 jaar	0
5 jaar	0
6 jaar	0
7 jaar	2
8 jaar	2
9 jaar	3
10 jaar	2
11 jaar	1
12 jaar	0

Groep	Frequentie
Groep 1/2	0
Groep 3	2
Groep 4	2
Groep 5	2
Groep 6	2
Groep 7	2
Groep 8	0

Wat kinderen vertellen over pesten

Iets meer dan de helft van de kinderen hebben het idee dat er op school in meer of mindere mate wordt gepest. Zij geven onder andere aan dat het wel eens gebeurt tijdens het buitenspelen, op de gang of bij de overblijf. Een paar kinderen zeggen of denken dat er niet gepest wordt:

- *Tijdens het buitenspelen schelden en pijn doen. (jongen, groep 3)*
- *Ja, in de klas en bij het buitenspelen als de juf wegloopt. (jongen, groep 3)*
- *In groep 5 bij de overblijf. (jongen, groep 4)*
- *Soms wordt er op de gang geduwd na het buitenspelen. (jongen, groep 4)*
- *Eerst werd ik heel soms buitengesloten, maar nu niet meer. (meisje, groep 5)*
- *Er werd gepest in groep ½ om mijn lengte. Nare grappen bij buitenspelen/overblijf op dit moment. (jongen, groep 5)*
- *Volgens mij niet. (jongen, groep 6)*
- *Nee, niet in mijn klas. (meisje, groep 6)*
- *Nee. (meisje, groep 7)*
- *Soms op het schoolplein. (jongen, groep 7)*

Veel kinderen kunnen pesten herkennen. Hieronder staat beschreven waaraan kinderen kunnen zien dat er gepest wordt:

- *Als er 'au' wordt gezegd. (jongen, groep 3)*
- *Kan ik zien. (jongen, groep 3)*
- *Als je wordt buitengesloten. (jongen, groep 4)*
- *Ik wordt soms geduwd op de gang en ik zie het. (jongen, groep 4)*
- *Kinderen doen dan gemeen en sluiten buiten. (meisje, groep 5)*
- *Degene ziet het en iedereen pakt elkaar terug. (jongen, groep 5)*
- *Slaan, gemene dingen zeggen. (jongen, groep 6)*
- *Je kunt het zien aan de kinderen hoe ze zich gedragen. (meisje, groep 7)*
- *Groepjes kinderen buitensluiten en duwen, maar de pesters vinden het grappig. (jongen, groep 7)*

Kinderen geven de volgende redenen aan waarom ze denken dat kinderen andere kinderen pesten:

- *Omdat ze boos zijn op hun. (jongen, groep 3)*
- *Ze vinden het grappig. (jongen, groep 3)*
- *Omdat ze boos zijn op elkaar. (jongen, groep 4)*
- *Omdat ze haast hebben en als eerste in de klas willen zijn en ze proberen elkaar te overtreffen. (jongen, groep 4)*
- *Omdat ze misschien een beetje jaloers en boos op je is. (meisje, groep 5)*
- *Sommige kinderen doen het voor de lol. (jongen, groep 5)*
- *Omdat ze elkaar irritant vinden. (jongen, groep 6)*
- *Omdat sommige kinderen jaloers op andere kinderen zijn en dan gaan ze onaardige dingen doen. (meisje, groep 7)*
- *De pesters vinden het grappig, het is tijdens een spel. (jongen, groep 7)*

De meeste kinderen hebben wel een idee waarom kinderen door andere kinderen gepest worden:

- *Omdat ze boos zijn op hun en ze vinden het soms leuk. (jongen, groep 3)*
- *Weet ik niet. (jongen, groep 3)*
- *Omdat ze kleren dragen die een beetje vies zijn. (jongen, groep 4)*
- *Ze denken dat het grappig is. (jongen, groep 4)*
- *Ze zijn jaloers en vinden elkaar niet aardig. (meisje, groep 5)*
- *Puur om elkaar terug te pakken of meelopen. (jongen, groep 5)*
- *Omdat ze misschien een vriend of vriendin hebben afgepakt en daardoor jaloers zijn. (jongen, groep 6)*
- *Omdat ze arm zijn. (meisje, groep 7)*
- *Ze denken dat het grappig is. (jongen, groep 7)*

Op de vraag of de kinderen die gepest worden zelf weten waarom ze gepest worden, kwamen uiteenlopende antwoorden:

- *Omdat het kind boos op hem is. (jongen, groep 3)*
- *Weet ik niet. (jongen, groep 3)*
- *Omdat je diegene uitdaagt. (jongen, groep 4)*
- *Nee, want er is nooit een reden. (jongen, groep 4)*
- *Misschien omdat ze dik zijn. (meisje, groep 5)*
- *Meestal weten ze het niet, maar ze denken dat het aan hun zelf ligt en daardoor worden ze onzeker. (jongen, groep 5)*
- *Ja, omdat ze anders zijn. (jongen, groep 6)*
- *Soms wel, omdat ze hele mooie kleding hebben. (meisje, groep 7)*
- *Ik vind het niet fijn, maar ik kan er wel mee leven. (jongen, groep 7)*

Kinderen zeggen dat ze aan de leerkracht kunnen merken, dat die zien als er gepest wordt, doordat ze een blik geven, ingrijpen, iets erover zeggen of straf geven. Sommige kinderen zeggen dat leerkrachten het niet door hebben, dat het pesten stiekem gebeurt of dat de leerkracht denkt dat het kind meedoet met een spel.

Over het aanpakken van pesten zijn de kinderen het bijna allemaal eens: als het op school niet lukt om op te lossen, dan moet de leerkracht/school gaan praten met de ouders. Niet duidelijk is of de kinderen de ouders van de pester of het gepeste kind bedoelen, of beide.

Kinderen zijn ervan overtuigd dat de leerkrachten pesten niet leuk, irritant, slecht, gemeen en stom vinden.

5. Conclusie en aanbevelingen

De resultaten van dit onderzoek geven een indruk van hoe kinderen de sociale veiligheid op school ervaren, wat hen opvalt of bezighoudt als het gaat om pesten en sociale veiligheid. In dit laatste hoofdstuk wordt een korte samenvatting van de uitkomsten gegeven, alsmede een aantal tips die kinderen zelf hebben gegeven om de school nog prettiger en veiliger te maken.

Sociale interactie

Uit de vragenlijst kwam naar voren dat de meeste kinderen het gezellig vinden in de klas, de leerkracht goed omgaat met en goed luistert naar de kinderen. De kinderen vinden het logisch dat de regels voor iedereen hetzelfde zijn en dat de leerkracht zich er ook aan houdt, omdat hij/zij het goede voorbeeld moet geven.

De kinderen vinden het veelal leuk op school, maar weten nog wel dingen te noemen wat het nog leuker zou maken, zoals meer tijd voor creatieve activiteiten en veel meer spelletjes. Ze vinden dat leerkrachten het goed doen en waarderen het vooral wanneer zij grappig zijn, leuke lessen geven en belonen met spelletjes.

Van leerkrachten die schreeuwen, te serieus of streng zijn of snel straf geven, wordt het zeker niet leuker.

Pesten

De meeste kinderen denken dat er een beetje gepest wordt op de St. Jan of zien dat wel eens gebeuren. Dit uit zich door gemeen doen, duwen en buitensluiten. Zij noemen verschillende redenen waarom kinderen anderen pesten, vaak uit boosheid, jaloezie, of omdat pesters het grappig vinden. Deze redenen worden ook genoemd waarom kinderen gepest worden, naast de reden dat een kind 'anders' is (dik, vieze kleren, arm). Pesten gebeurt vaak stiekem, achter de rug van de meester of juf om. Als leerkrachten merken dat er gepest wordt, grijpen ze zichtbaar in. Wanneer dat niet helpt, vinden de kinderen het een goed idee om met ouders te gaan praten.

Deze laatste opmerking is ook in het vorige onderzoek naar voren gekomen. Worden ouders betrokken bij de zaak wanneer een kind gepest wordt? Wordt er gesproken met de ouders van zowel het kind dat gepest wordt als het kind dat pest?

Conclusie

De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen in het pedagogisch schoolbeleid. Dit staat beschreven in het levend document: 'Zo gaan we met elkaar om op de St. Jan' (zie bijlage 4). Daarnaast worden de uitkomsten gedeeld met het hele team. Dit onderzoek zal in de toekomst herhaald worden om de veiligheid en het klassenklimaat op de St. Jan te blijven waarborgen.

Aanbevelingen

- * Het was een minder groot onderzoek dan de vorige keer. Met 50 respondenten heeft de St. Jan een representatief beeld gekregen van de ervaring van sociale veiligheid door kinderen.
- * Voor het onderwerp 'pesten' zijn bij 10 kinderen interviews afgenomen. Dit is 2% van de populatie op de St. Jan. Om een beter beeld van dit onderwerp te krijgen, zijn er meer respondenten nodig.

- * Er is best wat overlap met andere vragenlijsten, zoals die van SAFE en van ZIEN!. Misschien is het een idee om 2x per jaar (aanbeveling: oktober en maart) een alles overkoepelende (digitale) vragenlijst af te nemen. Daarnaast een aantal interviews zoals nu ook gebeurt is, om verder te kunnen vragen en dieper op een onderwerp, zoals 'pesten' in te gaan. Dat zou afgewisseld kunnen worden met andere onderwerpen, zoals bijvoorbeeld 'grenzen' of 'regels'.
- * Tenslotte zou het goed zijn om nogmaals kritisch te kijken naar de interviewvragen over pesten. Door de antwoorden, lijkt het erop dat de kinderen de vraag 'Weten kinderen die gepest worden zelf waarom ze gepest worden?' niet goed hebben begrepen. Wat is de meerwaarde / wat is het doel van deze vraag? Voor alle kinderen is duidelijk, dat leerkrachten pesten niet leuk vinden. Ook hier is de vraag waarom deze vraag in het interview gesteld wordt. Deze vraag lijkt overbodig.
- * Mogelijk onderzoeken hoe sommige leerkrachten anders kunnen reageren dan door te schreeuwen. Wat doen leerkrachten die niet schreeuwen? Hoe gaan ze met bepaalde situaties om? Van elkaar leren.

Acties voor schooljaar 2020-2021

- Bevindingen van het onderzoek bespreken met alle collega's.
- Bekijken of het zinvol is één vragenlijst te maken in plaats van de verschillende die nu worden afgenomen.
- Bekijken of er gebruik gemaakt wordt van de contactpersonen waar de kinderen naar toe kunnen. Waarom wel/niet? Hoe vaak?
- Met leerkrachten een plan maken hoe we van elkaar kunnen leren niet te schreeuwen (studiedag / acteurs / ...).

6. Bijlagen

Bijlage 1: Interviewleidraad sociale veiligheid

Hoe helpen juffen en meesters om je fijn te voelen op de Sint Jan?

Vragenlijst Kinderen

Hallo,

Wij zijn Wij willen onderzoeken hoe juffen en meesters ervoor zorgen dat kinderen zich fijn voelen op de Sint Jan. Wij willen hier meer over te weten komen, zodat alle kinderen met plezier naar school kunnen.

We vinden het leuk dat je meedoet!

Algemeen

1. Ben je een jongen of een meisje?
 - Jongen
 - Meisje
2. Hoe oud ben je?
..... jaar
3. In welke groep zit jij?
Groep

Vragen

We vragen je om antwoord te geven op een aantal stellingen die gaan over hoe het gaat in de klas. Je kunt antwoorden met ja, nee of een beetje. We zetten een cirkel om het antwoord dat je hebt gegeven. We willen ook graag weten waarom je voor dat antwoord kiest.

1. In de klas is het gezellig

Ja Nee Een beetje

Omdat

.....

2. De juf of meester gaat goed om met de kinderen

Ja Nee Een beetje

Omdat

.....

3. De regels in de klas zijn voor iedereen hetzelfde

Ja Nee Een beetje

Omdat

.....

4. De juf of meester houden zich zelf ook aan de regels

Ja Nee Een beetje

Omdat

.....

5. De juf of meester luistert goed naar de kinderen

Ja Nee Een beetje

Omdat

.....

6. Wat moet een juf of meester doen, zodat kinderen het leuk vinden om naar school te gaan?

.....

.....

.....

.....

7. Wat moet een juf of meester juist NIET doen, omdat het anders niet leuk is in de klas?

.....

.....

.....

.....

8. Heb je nog tips voor juffen en meesters om het leuker te maken in de klas?

.....

.....

.....

.....

Hoe helpen juffen en meesters om je fijn te voelen op de Sint Jan?

Interview-vragenlijst Leerkrachten

Hallo,

Wij zijn Wij willen onderzoeken hoe juffen en meesters ervoor zorgen dat kinderen zich fijn voelen op de Sint Jan. Wij willen hier meer over te weten komen, zodat alle kinderen met plezier naar school kunnen.

We vinden het leuk dat je meedoet!

Algemeen

4. Bent u een man of een vrouw?
- Man
 - Vrouw
5. In welke groep geeft u les?
- Groep

Vragen

We vragen u om antwoord te geven op een aantal stellingen die gaan over hoe het gaat in de klas. U kunt antwoorden met ja, nee of een beetje. We zetten een cirkel om het antwoord dat u heeft gegeven. We willen ook graag weten waarom u voor dat antwoord kiest.

9. In de klas is het gezellig
- Ja Nee Een beetje

Omdat

.....

10. De kinderen komen graag naar school
- Ja Nee Een beetje

Omdat

.....

11. De regels in de klas zijn voor iedereen hetzelfde
- Ja Nee Een beetje

Omdat

.....

12. De juf of meester houdt zich zelf ook aan de regels

Ja Nee Een beetje

Omdat
.....

13. De kinderen vinden dat er goed naar hen geluisterd wordt

Ja Nee Een beetje

Omdat
.....

14. Wat moet een juf of meester doen, zodat kinderen het leuk vinden om naar school te gaan?

.....
.....
.....
.....

15. Wat moet een juf of meester juist NIET doen, omdat het anders niet leuk is in de klas?

.....
.....
.....
.....

16. Heb je nog tips voor juffen en meesters om het leuker te maken in de klas?

.....
.....
.....
.....

Interview-vragenlijst 'Pesten'

Hallo,
We vinden het leuk dat je meedoet!
Wij zijnen wij horen bij Stichting Sint Jan Loepieloop Groep. Wij willen onderzoeken of er gepest wordt op de Sint Jan School en op welke manier dat gebeurt . Wij willen meer te weten komen over pesten op onze school zodat daar iets aan gedaan kan worden. Er zijn geen goede of foute antwoorden. We schrijven je naam niet op, zodat je anoniem blijft. Het is niet nodig dat je namen van andere kinderen noemt als je vertelt over pesten.

Algemeen

6. Ben je een jongen of een meisje?
 Jongen
 Meisje
7. Hoe oud ben je?
..... jaar
8. In welke groep zit je?
Groep

Met pesten bedoelen we: schelden, pijn doen of buitensluiten. Het gepeste kind/slachtoffer of anderen vinden het niet leuk.

Vragen

1. Wordt er gepest op de Sint Jan? Zo ja: Waar? En wanneer?

.....
.....

2. Hoe weet je dat er gepest wordt? Waaraan kan je dat merken, zien of horen

.....
.....

3. Waarom pesten kinderen andere kinderen? (Wat denk je?)

.....
.....

4. Waarom worden kinderen door andere kinderen gepest? (Wat denk je?)

.....
.....

5. Weten kinderen die gepest worden zelf waarom ze gepest worden?

.....
.....

6. Hoe kan je merken dat juffen en meesters het zien als er wordt gepest? (Hoe weet je dat?)

.....
.....

7. Als de pester straf daarvoor heeft gekregen en dat helpt niet, wat moet school dan doen? Heb je nog ideeën, opmerkingen of tips over het aanpakken van pesten?

.....
.....

8. Wat vinden de juffen en meesters van pesten? (Hoe weet je dat?)

.....
.....

Gedragscodes ethiek Sint Jan onderzoek

- Uitleg geven over het doel van het gesprek
- Toestemming vragen aan degene met wie jij praat
- Rekening houden met de ander
- De informatie die je krijgt niet doorvertellen
- Houd uitspraken algemeen voor de anonimiteit
- Vraag degene die je interviewt ook hun uitspraken algemeen en anoniem te houden (dus geen namen noemen)
- Op een rustige plek interviewen
- Met voldoende tijd interviewen
- Onder goede omstandigheden je onderzoek uitvoeren
- Respect hebben voor de mening van de ander (dus ook als iemand iets niet wil vertellen)

Bijlage 4: Zo gaan we met elkaar om op de St. Jan

Hoe gaan we met elkaar om op de St. Jan zodat

- Ieder kind met plezier naar school gaat.
- Ieder kind op eigen niveau leert en wordt gezien.
- Ieder kind vriendjes heeft.
- Geen kind gepest of buitengesloten wordt.

De St. Jan heeft als motto *'Je mag zijn wie je bent en worden wat je kunt'*

Dit motto typeert onze kijk op de kinderen die aan ons zijn toevertrouwd. Wij willen dat kinderen met plezier naar school gaan en zich – binnen hun mogelijkheden - optimaal kunnen ontwikkelen. Daarom zorgt school voor een veilige, stimulerende en uitdagende omgeving. Er is een goed en open contact tussen de leerkrachten, kinderen en ouders. De leerlingen voelen zich thuis op school. School staat open voor ouders, zij kunnen actief meedoen en meedenken.

Bewust Betrokken Betrouwbaar

Een gezonde sociale schoolomgeving is een van de belangrijkste voorwaarden om tot leren te komen.

Onze drie kernwaarden *bewust betrokken betrouwbaar* zijn inmiddels bekend bij de leerlingen. In ons dagelijks handelen proberen wij deze kernwaarden zo betekenisvol mogelijk uit te dragen en in te zetten. Het afgelopen schooljaar zijn de B's gekoppeld aan de weektaak die de groepen 1 tot en met 8 gebruiken. De drie kernwaarden zetten wij dus ook actief in als het gaat om het leren op school.

Bewust

Betrokken

Betrouwbaar

Deze drie B's hangen zichtbaar bij beide voordeuren. Wij hebben filmpjes gemaakt om de drie B's ook inhoud te geven gekoppeld en de dagelijks leven op de St. Jan.

Voor elke ruimte waar kinderen komen, hebben wij kernachtig opgeschreven hoe je in deze ruimte rekening houdt met elkaar, de ander kan helpen en hoe je omgaat met de materialen.

StJan instructiefilmpje / Gymzaal

<https://youtu.be/WDMhILcuyUg>

StJan instructiefilmpje / Computer lokaal

<https://youtu.be/JUxNEQS4rQk>

StJan instructiefilmpje / Schoolplein

<https://youtu.be/Av5wSujOFtg>

StJan instructiefilmpje / Gang

<https://youtu.be/SgeHDngK0MY>

[StJan instructiefilmpje / WC](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=8dzl5dXChFg> / WC

[StJan instructiefilmpje / WC](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=UqjR637E1X8> / Overblijf

We passen dit beleidsstuk *"Hoe gaan wij met elkaar om op de St Janschool?"* ieder jaar aan zodat 'hoe we met elkaar omgaan' voelbaar en zichtbaar is bij iedereen die de St.Jan binnenkomt. Dit stuk is op te vragen bij de directie.

Hoe zorgen wij voor een veilige, stimulerende en uitdagende leeromgeving?

Veilig

We hebben duidelijke school- en klassenregels. Alle teamleden geven positief voorbeeldgedrag.

Stimulerend

Aanbod op ieders niveau; leerlingen competent laten voelen door directe en opbouwende feedback.

Uitdagend

Leerlingen worden zelf gevraagd om op onderzoek uit te gaan en te participeren.

De St. Jan 'wil er uit halen wat er in zit'. Dat wil zeggen dat, passende bij de capaciteiten van de leerling, de school het als haar taak ziet dat een kind op passend niveau werkt en dat dit zich uit in het uiteindelijke eindadvies in groep 8. Dit betekent dat de St. Jan binnen de groep gedifferentieerd aanbod biedt en handelingsgericht werkt. De St. Jan hecht aan haar primaire taak: onderwijzen. Vakken als taal en rekenen hebben een prominente plek binnen het lesrooster. Daarnaast vindt school het van belang dat kinderen leren op een coöperatieve en onderzoekende manier.

Naast onze primaire taak vinden we het van groot belang dat kinderen op de basisschool in aanraking komen met diverse uitingsvormen zoals kunst, cultuur, wetenschap & techniek en sport.

Met de jaarlijks terugkomende kunst, cultuur en wetenschap projecten komt iedere leerling op zijn/haar manier extra uit de verf. Iedere leerling leert dat hij/zij iets waardevols toevoegt en leert de rol van zichzelf en anderen te waarderen.

Pedagogisch klimaat / sociaal en emotioneel welbevinden

De St. Jan draagt de ASKO kernwaarden *verbinding, aandacht en ambitie* concreet uit met 'Je mag zijn wie je bent en worden wat je kunt'. Wij vinden het belangrijk om op een Betrokken, Betrouwbare en Bewuste manier te werken. Deze drie B's zijn onze eigen uitgangspunten van ons onderwijs. Deze kernwaarden brengen wij over aan de leerlingen door hier lessen over te geven en deze waarden terug te koppelen aan de leerlingen tijdens de reguliere lessen.

Groepsvorming Gouden Weken > de eerste 6 weken

De leerkracht is erop gericht om iedere leerling te zien en horen. In de eerste 6 schoolweken na de zomervakantie staan de 'Gouden Weken' centraal. Bij de Gouden Weken ligt het accent op groepsvormende activiteiten en oudercontact.

De leerkracht maakt met deze groepsactiviteiten de leerlingen bewust dat iedereen zijn eigen rol heeft in de sociale omgeving- de klas- en dat de zwijgende meerderheid het effect zowel in positieve als negatieve zin kan versterken. De leerkracht stimuleert daarom dat de leerlingen opkomen voor elkaar.

De leerkracht inventariseert bij de ouder en leerling: welke hobby's heeft het kind? Hoe gaat het kind thuis om met taakjes/taken? Wat verwacht u van de school? Wat verwacht u van de leerkracht? Hoe hebt u het vorige schooljaar ervaren? Wat zijn de sterke kanten/kwaliteiten van het kind? Waar moet ik als de leerkracht op letten?

Methode De Geluuskoffer

De Geluuskoffer is een wetenschappelijk onderbouwde methode voor de groepen 1 t/m 8 voor het basisonderwijs gebaseerd op de positieve psychologie. In diverse lessen werken kinderen aan hun persoonlijke ontwikkeling en de eigen invloed op geluk. Dit resulteert in een positief zelfbeeld en een sterk sociale omgang. Meer informatie vindt u op <http://www.geluuskoffer.nl/>

Het team is vorig schooljaar getraind in de positieve psychologie. Vanaf dit schooljaar zullen alle groepen met de Geluuskoffer werken.

Gedurende het hele schooljaar> kindgesprekken

'Samenwerken met leerlingen'. Door individuele gesprekken te voeren met kinderen, betrekken we hen actief bij hun eigen ontwikkeling. Zij geven ons hun ideeën, mening, visie, beleving die zij alleen weten. Deze informatie is waardevol voor het begrijpen van een situatie, formuleren van een doel en bedenken van een effectieve aanpak.

Sociaal-emotionele leerlingvolgsysteem ZIEN!

Leerlingen vanaf groep 5 vullen twee keer per jaar een vragenlijst in. Daar wordt in geïnformeerd naar de beleving van autonomie, welbevinden en competentie van de leerling.

Interventies op maat zowel op individueel als op groepsniveau

Competentietrainingen: methode de Doos voor Gevoelens, Huis van Axen, Bibbers de Baas.

Sociaal vaardigheidstrainingen: SAFE training, Samen in de Klas.

Veiligheid

De veiligheid van kinderen binnen en buiten de school staat voorop. De school heeft een prettige uitstraling, een toegankelijke sfeer en een directie met gezag. De St. Janschool vindt regels en afspraken nodig om een goed klimaat in de school te creëren. Een duidelijke structuur geeft de kinderen rust en veiligheid.

Agressie en pesten worden door de school niet getolereerd.

Wat de school doet bij (digitaal) pesten?

De school heeft een goede *klachtenprocedure* ingericht voor gepeste leerlingen. Zij kunnen te allen tijde terecht bij hun leerkracht, drie contactpersonen én de directie van school. De attitude in het team is dat iedere leerling altijd serieus genomen wordt als hij/zij pesten meldt. Alle medewerkers van school voelen zich aangesproken en hebben een *wij* gevoel. Zij geven zelf het goede voorbeeld en geven geen orders maar verzoeken/vragen: 'wil je daarmee ophouden', in plaats van 'hou daarmee op'.

Onze school heeft drie contactpersonen Elaine Mehciz, Melanie Tavenier en Anita Moekoet. Kinderen en ouders kunnen vertrouwelijk een beroep op hen doen in geval van pesten. Ieder jaar bezoeken de contactpersonen de klassen om te vertellen dat kinderen altijd bij hen terecht kunnen voor vertrouwelijke gesprekken.

Bij de tussenschoolse opvang is een coördinator aanwezig. In geval van pesten is de coördinator het eerste aanspreekpunt voor de kinderen, de ouders en de leerkrachten. Zij ziet erop toe dat de pedagogische- en organisatorische afspraken worden nageleefd. Coördinator Nabila Aktaou is te bereiken via stjan.tso@outlook.com

Naast veel preventie grijpt de school ook curatief in: er volgen sancties. Ieder pestincident is uniek en verdient ook een unieke benadering. De directie is de aanstuurder bij het curatieve handelen.

Ouders als belangrijke partner

Een partner ben je niet, dat word je! Als ouders hun kind op de St. Jan inschrijven, is er van enig partnerschap nog geen sprake. Een partnerschap ontwikkelt zich geleidelijk. Vervolgens onderhoud je de relatie en bouw je die uit. Dit alles doen we vanuit een positieve grondhouding met respect voor elkaars opvattingen en begrip voor elkaars positie en - als het goed is - met een groeiend vertrouwen in elkaar.

Het is goed om ons te realiseren dat educatief partnerschap geen project is met een einddatum. Met elke nieuwe ouder gaat de school een partnerschap aan en vergt het onderhoud. Situaties kunnen veranderen, zeker naar aanleiding van pestincidenten. In dit alles blijft de leerling en zijn/haar welbevinden centraal staan.

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

POSTBUS 1042 6515 BA AMSTELVEEN GRIJSDIEN